

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ УКРАЇНИ

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОБОРОНИ УКРАЇНИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Національного університету
оборони України
генерал-полковник

“10” січня 2025 року

Михайло КОВАЛЬ

ПРОГРАМА
ДОДАТКОВИХ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ
на стратегічному та оперативному рівні
військової освіти
(для осіб, які мають освіту, що відрізняється
від спеціальності вступу)

Додаткове випробування зі спеціальності складають особи, які мають освіту, що відрізняється від спеціальності вступу. За результатами його складання приймається рішення про допуск до фахового випробування.

1. Програма додаткового випробування зі спеціальності КЗ “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)”

Мета додаткового вступного випробування полягає у встановленні рівня теоретичних знань та практичних навичок, фахових компетентностей вступників, які вступають на навчання для здобуття ступеня магістра зі спеціальності КЗ “Національна безпека (за окремими сферами забезпечення і видами діяльності)” на основі освітнього ступеня магістра здобутого за іншою спеціальністю і включає питання, які охоплюють основні положення міжнародної та національної безпеки.

На додатковому випробуванні кандидат повинен показати рівень теоретичних знань щодо основних положень з питань:

міжнародної безпеки та міжнародних відносин;
національної та воєнної безпеки України.

Кандидат повинен знати:

Міжнародна безпека та міжнародні відносини:

Основи функціонування сучасної системи міжнародної безпеки. Зовнішньополітичний курс України в умовах трансформації системи міжнародних відносин. Пріоритети безпекової політики України на сучасному етапі розвитку міжнародних відносин. Оцінювання зовнішньополітичної обстановки навколо України. Європейський Союз у системі сучасних міжнародних відносин. Перспективи європейської інтеграції України. Трансформація Північноатлантичного Альянсу у сучасних умовах.

Національна безпека:

Основні положення національної безпеки України та Стратегії національної безпеки України. Основні положення воєнної безпеки України та Стратегії воєнної безпеки України. Основи воєнної політики України. Актуальні проблеми впливу безпекового середовища на національну та воєнну безпеку України та шляхи його стабілізації. Основи всеохоплюючої оборони України. Проблемні питання організації та ведення всеохоплюючої оборони за досвідом відсічі збройній агресії російської федерації проти України та можливі шляхи їх вирішення. Основи функціонування сектору безпеки і оборони України.

Література для підготовки:

Міжнародна безпека та міжнародні відносини:

1. Конституція України (зі змінами).
2. Закон України “Про засади внутрішньої і зовнішньої політики” від 1 липня 2010 року № 2411 (зі змінами).
3. Закон України “Про національну безпеку України” від 21 червня

2018 року № 2469-VIII (зі змінами).

4. Стратегія зовнішньополітичної діяльності України. Указ Президента України від 26.08.2021 № 448/2021.

5. Міжнародні відносини і зовнішня політика України: підручник / [І. П. Козинець, В.С. Клименко та ін.]. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2020. – 284 с.

6. Основи зовнішньої політики України: підручник / [Ю.В. Пунда, І.П. Козинець та ін.]. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. – 240 с.

Національна безпека:

1. Конституція України (зі змінами).

2. Закон України “Про національну безпеку України” від 21 червня 2018 року № 2469-VIII (зі змінами).

3. Закон України “Про основи національного спротиву”, від 16 липня 2021 року № 1702-IX (зі змінами).

4. Стратегія національної безпеки України. Указ Президента України від 14 вересня 2020 року № 392/2020.

5. Стратегія воєнної безпеки України. Указ Президента України від 25 березня 2021 року № 121/2021.

6. Основи стратегії національної безпеки та оборони держави: підручник / [О.П. Дузь-Крятченко, Ю.В. Пунда, В.П. Грищенко та ін.]. – К.: НУОУ, 2022. – 444 с.

7. Основи воєнної безпеки України: підручник / [О.П. Дузь-Крятченко, П.М. Грицай, В.П. Грищенко та ін.]. – К.: НУОУ, 2021. – 204 с.

8. Основи національної воєнної стратегії України: навчальний посібник / [П.М. Грицай, В.М. Телелим та ін., за заг. ред. М.В. Ковалю]. – К.: НУОУ, 2022. – 128 с.

2. Для кандидатів на навчання за спеціальністю К5 “Військове управління (за видами збройних сил)”:

Кандидат повинен знати:

Основи загальновійськового бою.

Сучасний загальновійськовий бій, його характер, види, способи, принципи ведення та засоби боротьби. Сухопутні війська, їх склад і призначення. Похідний, передбойовий, бойовий порядок. Організаційно-штатна структура окремої механізованої (мотопіхотної, гірсько-штурмової, танкової) бригади. Управління підрозділами у бою. Методи роботи командира бригади (полку) під час планування загальновійськового бою та їх характеристика.

Оборонний бій.

Оборона, її мета та види. Вимоги, які ставляться до оборони. Місце і роль бригади (полку) в оборонній операції ОТУВ (ОУВ). Умови переходу бригади (полку) до оборони. Побудова оборонного бою. Підготовка оборонного бою. Ведення оборонного бою. Особливості дій бригади під час ведення маневреної оборони. Вихід з бою і відхід.

Наступальний бій.

Загальні положення наступу бригади (полку). Місце і роль бригади у наступальній операції ОТУВ (ОУВ). Бойові можливості та бойові завдання бригади (полку) у наступі. Підготовка наступального бою. Бойовий порядок бригади (полку) у наступі. Перегрупування бригади (полку). Зміна підрозділів. Ведення наступального бою.

Зустрічний бій.

Основи зустрічного бою бригади (полку). Підготовка зустрічного бою. Бойові можливості бригади (полку) у зустрічному бою.

Бій в оточенні і вихід із оточення.

Загальні положення щодо бою бригади (полку) в оточенні. Підготовка бригади (полку) до бою в оточенні та виходу з оточення.

Пересування та розташування на місці.

Основи маршу бригади (полку). Підготовка маршу бригади (полку). Перевезення військових частин різними видами транспорту. Загальні положення щодо розташування бригади (полку) на місці. Планування розташування бригади (полку) на місці, організація сторожової та безпосередньої охорони.

Література для підготовки:

1. ВД 7-05(03).01. Доктрина “Сухопутні війська Збройних Сил України”. Командування Сухопутних Військ Збройних Сил України, вересень 2020 року.

2. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України. Частина I (бригада). – К.: КСВ ЗС України, 2016 – 240 с.

3. Бойовий статут механізованих і танкових військ Сухопутних військ ЗС України. Частина II (батальйон, рота) – К.: КСВ ЗС України, 2016. – 225 с.

4. Порядок роботи службових осіб управління військової частини під час підготовки оборонного бою: навч. посіб. / [Лісневський В.В., Музиченко

Д.П., Голованов А.В. та інші]. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. – 180 с.

5. Робота командира на місцевості: навч. посіб. / [Музиченко Д.П., Шерихов І.В., Марченко О.М. та інші]. К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2019, – 244 с.

6. Навчальний комплект військових частин (підрозділів): навч. посіб. / [Борищук В. І., Голованов А. В., Слупко А. В. та інші, за заг. ред. Лісневського В. В., Артамощенко В. С.]. – К.: НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2018. – 348 с.

7. ВП7(5)-00(11)03.01 Методичні рекомендації з планування та організації бою за стандартами НАТО (штаб бригади (батальйону) та їм рівних). К.: навчальний центр підготовки підрозділів міжнародного центру миро творчості та безпеки спільно з командуванням Сухопутних військ ЗС України, 2020. – 136 с.

Розвідувальне забезпечення.

Кандидат повинен знати:

Призначення, завдання, організаційна структура сил і засобів розвідки в операціях. Розвідувальне забезпечення планування та проведення операцій.

Спеціальна розвідка (визначення та завдання).

Спеціальні дії (визначення, завдання).

Об'єкти спеціальних дій. Способи виконання розвідувальних та спеціальних завдань.

Шляхи та способи виведення підрозділів СпП в райони виконання завдань (коротка характеристика).

Порядок евакуації (повернення) підрозділів СпП в розташування своїх військ.

Тактична група СпО (СпП) (визначення, призначення, види тактичних груп, типовий склад, завдання).

Підготовка тактичної групи СпО (СпП) до виконання бойових завдань.

Порядок організації зв'язку в ТГр СпО (СпП).

Розташування ТГр СпО (СпП) в районі зосередження (у базовому таборі). Зміна району зосередження та порядок пересування.

ТТХ та загальна будова зразків ОВТ, які перебувають на озброєнні військових частин та підрозділів СпО (СпП).

Література для підготовки:

1. Доктрина “Сили спеціальних операцій”. – Б.: КССпО ЗСУ, 2020. – 28 с.

2. Доктрина “Спеціальні операції”. – Б.: КССпО ЗСУ, 2020. – 24 с.

3. Бойовий статут Сил спеціальних операцій “Спеціальні операції”. Частина І. – Б.: КССпО ЗСУ, 2021. – 20 с.

4. Бойовий статут Сил спеціальних операцій “Спеціальні операції”. Частина ІІ. – Б.: КССпО ЗСУ, 2021. – 46 с.

5. Бойовий статут Сил спеціальних операцій “Спеціальні операції”. Частина ІІІ. – Б.: КССпО ЗСУ, 2021. – 64 с.

3. Для кандидатів на навчання за спеціальністю К6 “Забезпечення військ (сил)”:

Підтримка дій військ (сил):

Мета, завдання і заходи щодо інженерної підтримки військ (сил) у загальновійськовому бою.

Сутність інженерної підтримки бойових дій, її місце серед інших складових підтримки, вимоги, що до неї ставляться. Основні завдання інженерної підтримки бойових дій військ, сили та засоби, які залучаються для виконання завдань інженерної підтримки в основних видах бою. Найважливіші принципи інженерної підтримки та принципи бойового застосування інженерних військ.

Мета, основні завдання і заходи ХБРЯ захисту військ в основних видах бою. Мета ХБРЯ захисту військ як виду підтримки в бою. Завдання вогнеметних підрозділів в бою. Основні завдання екологічної безпеки у повсякденній діяльності військ. Заходи підтримання живучості військ в умовах ХБРЯ зараження. Заходи під час ліквідації наслідків ХБРЯ зараження. Заходи посилення захисту військ із застосуванням аерозолів.

Загальні положення організації геопросторової (топогеодезичної та навігаційної) підтримки військ (сил). Завдання геопросторової (топогеодезичної та навігаційної) підтримки військ (сил), порядок виконання, сили і засоби, які залучаються, їх можливості. Топографічна розвідка.

Література для підготовки:

Підтримка дій військ (сил)

1. Доктрина Командування Сил підтримки Збройних Сил України. //Затверджена наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від. 29.09.2020 року – К.: ГШ ЗСУ, 2020. – 60 с.

2. Доктрина з інженерної підтримки застосування військ (сил). – К.: ГШ ЗСУ, 2020. – 37 с.

3. Тимчасова настанова з інженерного забезпечення Збройних Сил України. – К.: ГШ ЗС України. – 2019.

4. Кодекс Цивільного захисту України // введений в дію рішенням Верховної Ради України з 01.07.2013. – 114 с.

5. Доктрина Командування Сил підтримки Збройних Сил України. //Затверджена наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від. 29.09.2020 року – К.: ГШ ЗСУ, 2020. – 60 с.

6. Настанова з радіаційного, хімічного, біологічного захисту Збройних Сил України. – К.: ГШ ЗСУ. 2017. – 82 с.

7. Настанова з топогеодезичного та навігаційного забезпечення Збройних Сил України. – К.: ГШ ЗСУ, 2017. – 108 с.

8. Настанова “Підготовка геопросторових даних”. – К.: РВЦ ЗСУ, 2020. – 47 с.

9. Інструкція про використання топографічних, спеціальних, цифрових (електронних) карт у Збройних Силах України. – К.: РВЦ ЗСУ, 2016. – 58 с.

Логістичне забезпечення військ (сил):

Мета, завдання логістичного забезпечення, заходи та основні функції логістичного забезпечення військової частини (підрозділу) в бою.

Забезпечення матеріальними засобами підрозділів при підготовці та в ході ведення бою. Порядок забезпечення підрозділів різними матеріальними засобами.

Військове господарство. Організація і ведення військового господарства. Склад військового господарства і його основні завдання.

Матеріальне і торговельно-побутове забезпечення частин і підрозділів у мирний час. Порядок забезпечення підрозділів матеріальними засобами у мирний час. Джерела поповнення і порядок відпускання матеріальних засобів.

Норми забезпечення речовим майном солдатів, сержантів і офіцерів Збройних Сил України.

Загальні положення організації технічного обслуговування та відновлення ОВТ. Основні заходи з відновлення ОВТ, які здійснюються під час підготовки та в ході бою (маршу). Порядок укомплектування військ озброєнням та військовою технікою (ОВТ). Організація експлуатації, відновлення ОВТ, забезпечення боєприпасами та військово-технічним майном, захисту, охорони та оборони підрозділів технічного обслуговування та відновлення ОВТ. Призначення, організаційно-штатна структура та можливості підрозділів технічного обслуговування та відновлення ОВТ. Організація відновлення ОВТ у бою (на марші) та особливих умовах.

Загальні положення організації технічного обслуговування та відновлення ОВТ. Основні заходи з відновлення ОВТ, які здійснюються під час підготовки та в ході бою (маршу). Порядок укомплектування військ (сил) озброєнням та військовою технікою (ОВТ). Організація експлуатації, відновлення ОВТ, забезпечення боєприпасами та військово-технічним майном, захисту, охорони та оборони підрозділів технічного обслуговування та відновлення ОВТ. Призначення, організаційно-штатна структура та можливості підрозділів технічного обслуговування та відновлення ОВТ. Організація відновлення ОВТ у бою (на марші) та в особливих умовах.

Література для підготовки:

Логістичне забезпечення військ (сил)

1. Закон України Про Збройні Сили України. (Відомості Верховної Ради України, 1992, № 9, ст..108, зі змінами).

2. Закон України Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України. (Відомості Верховної Ради України, 1999, № 22-23, ст..194, зі змінами).

3. Стратегічний оборонний бюлетень України (Указ президента України від 17.09.21 №473/2021).

4. Постанова Кабінету Міністрів України від 4 серпня 2000 № 1225 Про затвердження Положення про порядок обліку, зберігання, списання та використання військового майна у Збройних Силах (зі змінами).

5. Стратегічний оборонний бюлетень України (Указ президента України від 17.09.21 №473/2021).

6. Доктрина об'єднана логістика (затверджена Головнокомандувачем ЗС України 19.09.2020).

7. Концепція функціонування системи логістичного забезпечення ЗС України. (наказ ГК ЗС України від 20.04.2023 №102 зі змінами, наказ ГК ЗС України від 27.01.2024 №37).

8. Наказ Міністерства оборони України від 29.03.2021 №81 Про затвердження Порядку списання військового майна у Збройних Силах України та Державній спеціальній службі транспорту (зі змінами).

9. Бойовий статут “Логістика Сухопутних військ Збройних Сил України” (тактичний рівень) - К.: КСВ ЗСУ, 2021.

10. Бойовий статут Сухопутних військ “Логістичні операції Сухопутних військ Збройних Сил України” (тактичний рівень) - К.: КСВ ЗСУ, 2021.

11. Бойовий статут Сухопутних військ “Операції з розміщення військ” (тактичний рівень) - К.: КСВ ЗСУ, 2021.

12. Військовий тил. Частина 1. Основи тилового забезпечення військових частин (підрозділів), тактичних груп. Навчальний посібник – К.: НУОУ. 2020.

13. ДСТУ В 8821-1:2018. Стандартизація у сфері озброєння та військової техніки. Частина 1. Основні терміни та визначення.

14. Військовий стандарт 01.310.001. Матеріально-технічне забезпечення військ (сил). Основні терміни та визначення Частина 2.

Організація зв'язку та автоматизованих систем управління:

Визначення управління військами. Вимоги до управління військами, їх характеристика. Система управління військами: складові частини та вимоги до системи управління, їх характеристика. Роль і місце зв'язку в процесі управління військами.

Визначення військового зв'язку. Завдання зв'язку. Вимоги до зв'язку як до процесу обміну інформацією в системі управління військами. Чим досягається виконання цих вимог, їх характеристика. Принципи організації зв'язку, їх характеристика.

Визначення системи військового зв'язку, класифікація і принципи її побудови. Вимоги до системи зв'язку і шляхи їх досягнення. Структура системи військового зв'язку, характеристика її елементів. Вузли і лінії зв'язку, визначення та їх класифікація.

Загальна характеристика радіо, супутникового, радіорелейного, тропосферного, проводового зв'язку, зв'язку рухомими засобами, способи їх організації та характеристика. Зв'язок сигнальними засобами.

Література для підготовки:***Організація зв'язку та автоматизованих систем управління:***

1. Зв'язок військовий. Терміни та визначення: ДСТУ 3265-95. – [Чинний від 2005-01-01]. – К.: УкрНДІССІ, 1995. – 23 с. – (Національний стандарт України).
2. Військовий стандарт 01.112.001. Військова система стандартизації. Військовий зв'язок. Терміни та визначення. – К.: МОУ, 2006. – 25 с.
3. Доктрина Військ зв'язку та кібербезпеки. – К.: ГШ ЗСУ, 2020. – 41 с.
4. Тимчасова настанова з організації зв'язку та інформаційних систем Збройних сил України. – К.: ГШ ЗСУ, 2017. – 130 с.
5. Комплексна методика оцінки ефективності функціонування системи зв'язку Збройних Сил України. – К.: ГУЗІС, 2018. – 125 с.

Інформаційно-аналітичне забезпечення органів військового управління:

Основи теорії інформації (визначення, властивості та класифікація). Сутність та характеристика інформаційних процесів. Сутність інформаційних технологій та їх класифікація. Основи побудови баз даних та вимоги до них. Основи програмування на мові Python.

Основи теорії систем (сутність та завдання системного аналізу, принципи системного підходу). Основи дослідження операцій (сутність, завдання, основні моделі та методи). Поняття моделі та їх класифікація. Основні етапи прийняття рішень. Основні характеристики інформаційних систем військового управління.

Література для підготовки:***Інформаційно-аналітичне забезпечення органів військового управління:***

1. Закон України “Про інформацію” (зі змінами).
2. Закон України “Про доступ до публічної інформації” (зі змінами).
3. Закон України “Про інноваційну діяльність” (зі змінами).
4. Закон України “Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні” (зі змінами).
5. Концепція розвитку цифрових компетентностей, (Кабінет Міністрів України від 3 березня 2021 р. № 167-р).
6. Доктрина “Об'єднане планування”, затверджена наказом Головнокомандувача ЗС України від 22.12.2020 року № 225/дск;
7. Доктрина зв'язку та інформаційні системи (затверджена Головнокомандувачем ЗС України 07.07.2020 №15841/с).
8. Доктрина об'єднані операції (наказ Головнокомандувача ЗС України від 30.07.2020 р. № 101 дск).
9. Доктрина “Пункти управління (командні пункти) та організація роботи на них (затверджена ГК ЗСУ від 23.08.2024).
10. Табелі термінових донесень Збройних Сил України. Наказ ГК ЗС України від 26.01.2024 року №36 дск.

11. Типове Положення Інформаційно-аналітичного підрозділу органу військового управління (затверджено ПЗ НГШ ЗС України від 28.03.2018 №881/с/дск).

12. Військовий стандарт ВСТ 01.109.004 – 2020 (02) “Інформатизація Збройних Сил України. Інформаційно-аналітичні системи Збройних Сил України. Терміни та визначення.” К.:ЦВСД. 2020.

13. Єдина доктрина для систем зв'язку та інформаційних систем AJ P-6 (стандарт НАТО AJP-6 Allied Joint Publication (AJP)-6 Edition A, Version 1, ALLIED JOINT DOCTRINE FOR COMMUNICATION AND INFORMATION SYSTEMS.)

14. Перелік процесів життєвого циклу інформаційних, електронних комунікаційних та інформаційно-комунікаційних систем в системі Міністерства оборони України (від 19.06.2023 №38808/з/4-2022).

15. Основні поняття та теореми теорії інформації: навчальний посібник. / Л.Н. Беркман, Л.О. Комарова, О.І. Чумак. Київ: ДУТ ННІТІ, 2015. 91 с.

16. Математичні методи дослідження операцій : підручник / Є. А. Лавров, Л. П. Перхун, В. В. Шендрик та ін. Суми: Сумський державний університет, 2017. 212 с.

17. Програмування числових методів мовою python: підручник // А. В. Анісімов, А. Ю. Дорошенко, С. Д. Погорілий, Я. Ю. Дорогий ; за ред. А. В. Анісімова. К.: Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2014. 640 с.

18. Бази даних : навчально-практичний посібник для самостійної роботи студентів / М. Ю. Лосєв, В. В. Федько. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2019. 233 с.

Організація та ведення кіберборотьби:

Кіберборотьба визначення, зміст, складові. Мета і завдання кіберборотьби. Особливості здійснення кібердій. Основні принципи забезпечення кібербезпеки. Суб'єкти забезпечення кібербезпеки. Класифікація кібератак та основні методи захисту від них.

Принципи побудови інформаційно-комунікаційних систем, систем управління зброєю. Характеристика елементів систем управління військами (силами) та зброєю, як об'єктів здійснення кібервпливу. Характеристика радіоелектронних засобів, як об'єктів здійснення кібервпливу.

Організація кіберборотьби. Бойові документи з організації кіберборотьби, їх зміст. Організація управління та взаємодії. Об'єкти кібервпливу. Ведення кіберрозвідки зміст основних заходів. Здійснення кібервпливу зміст основних заходів. Організація кіберзахисту зміст основних заходів.

Призначення, основні характеристики і можливості кіберзброї. Види шкідливого програмного забезпечення та їх характеристика.

Література для підготовки:

Організація та ведення кіберборотьби:

1. Закон № 2163-VIII від 5 жовтня 2017 року “Про основні засади забезпечення кібербезпеки України”.
2. Указ Президента України №392/2020 від 14.03.2020 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року “Про Стратегію національної безпеки України”.
3. Указ Президента України №121/2021 від 25.03.2021 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 25 березня 2021 року “Про Стратегію воєнної безпеки України”.
4. Указ Президента України №447/2021 від 26.08.2021 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про Стратегію кібербезпеки України”.
5. Указ Президента України №32/2017 від 13.02.2017 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 29 грудня 2016 року “Про загрози кібербезпеці держави та невідкладні заходи з їх нейтралізації”.
6. Указ Президента України №446/2021 від 26.08.2021 “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 травня 2021 року “Про невідкладні заходи з кібероборони держави”.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2020 р. № 1295 “Деякі питання забезпечення функціонування системи виявлення вразливостей і реагування на кіберінциденти та кібератаки”. Про затвердження: Порядку функціонування системи виявлення вразливостей і реагування на кіберінциденти та кібератаки.
8. Постанова Кабінету Міністрів України № 518 від 19 червня 2019 року “Про затвердження Загальних вимог до кіберзахисту об’єктів критичної інфраструктури”.
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 грудня 2021 р. № 1426 Про затвердження: Положення про організаційно-технічну модель кіберзахисту.
10. JP 3-12 (Joint Publication) Cyberspace doctrine USA, Headquarters, Department of the Army, 8 June 2018. Доктрина США кібероперацій 2018
11. AJP 3-20 ALLIED JOINT DOCTRINE FOR CYBERSPACE OPERATIONS. NATO STANDARD.–NATO, Edition A Ver 1 JANUARY 2020.
12. FIELD MANUAL FM 3-12 CYBERSPACE AND ELECTRONIC WARFARE OPERATIONS. – USA, Headquarters, Department of the Army, 2021.

Організація радіоелектронної боротьби:

Мета та завдання радіоелектронної боротьби у загальновійськовому бою. Складові частини радіоелектронної боротьби та їх короткий зміст.

Елементи систем управління військами (силами) і зброєю як об’єкти РЕБ в тактичній ланці управління. Побудова бездротових мереж передачі інформації. Організація транкінгового та мобільного радіозв’язку. Застосування та організація радіозв’язку противником у ході

широкомасштабної збройної агресії РФ проти України. Побудова та застосування систем управління високоточною зброєю в бою. Радіоелектронне подавлення систем радіозв'язку. Радіоелектронний захист радіоелектронних систем управління військами і зброєю.

Загальні положення щодо бойового застосування підрозділів РЕБ Сухопутних військ, Повітряних Сил, Військово-Морських Сил в бою. Бойове застосування підрозділів окремих вузлів радіоелектронної боротьби видів Збройних Сил в бою.

Література для підготовки:

Організація радіоелектронної боротьби:

1. Доктрина з радіоелектронної боротьби в об'єднаних операціях. ВКП 5(3)-00(03).01. К.: ГШ ЗСУ 2020.
2. Доктрина з управління радіочастотним ресурсом в операціях. ВКП 6-00(03).01. К.: ГШ ЗСУ 2020.
3. Концепція розвитку системи радіоелектронної боротьби у Збройних Силах України на період до 2026 року. К.: ГШ ЗСУ 2021.
4. Бойовий статут Сухопутних військ. Радіоелектронна боротьба Сухопутних військ Збройних Сил України. БП 10-27(12).01– В.: КСВ ЗСУ. 2020.
5. Бойовий статут Повітряних Сил. Радіоелектронна боротьба Повітряних Сил України. БП 3-27(11).01– К.: КПС ЗСУ. 2020.
6. Методичні рекомендації “Організація та ведення радіоелектронної боротьби у загальновійськовому бою”. – К.: ГШ ЗСУ, 2022.
7. Методичні рекомендації “Застосування взводу радіоелектронної боротьби механізованої (мотопіхотної) бригади”. – К.: УРЕБ КСП ЗСУ, 2022.

Захист інформації з обмеженим доступом у військах (силах):

Система управління Збройних Сил України. Вимоги до управління військами, їх характеристика. Роль і місце скритого управління військами (силами) в системі управління Збройних Сил України.

Зміст, складові системи скритого управління військами (силами). Основні заходи зі скритого управління військами (силами). Контроль стану скритого управління військами (силами). Вимоги нормативно-правових актів щодо захисту інформації з обмеженим доступом. Система охорони державної таємниці. Організація заходів, що забезпечують охорону державної таємниці. Відповідальність за порушення законодавства у сфері охорони державної таємниці. Порядок віднесення інформації до державної таємниці. Система технічного захисту інформації. Вимоги до системи технічного захисту інформації. Способи, методи та засоби технічного захисту інформації. Класифікація автоматизованих систем. Система протидії технічним розвідкам у ЗС України. Завдання та способи протидії технічним розвідкам. Класифікація технічних розвідок за видами, типами, носіями та способами отримання інформації. Система надання кваліфікованих електронних довірчих послуг.

Завдання підрозділів криптографічного захисту інформації Збройних Сил України. Види та призначення засобів криптографічного захисту інформації. Класифікація та характеристика документів кодованого зв'язку. Бойова готовність та мобілізаційна підготовка підрозділів криптографічного захисту інформації.

Література для підготовки:

Захист інформації з обмеженим доступом у військах (силах):

1. Закон України від 21.01.94 № 3855-ХІІ “Про державну таємницю” (зі змінами).
2. Закон України від 02.10.92 № 2657-ХІІ “Про інформацію” (зі змінами).
3. Закон України від 05.07.1994 № 80/94-ВР “Про захист інформації в інформаційно-комунікаційних системах” (зі змінами).
4. Постанова Кабінету Міністрів України від 18.12.13 № 939 “Про Порядок організації та забезпечення режиму секретності в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах і організаціях”.
5. Постанова Кабінету Міністрів України від 04.10.2017 № 750 “Порядок забезпечення охорони державної таємниці в органах військового управління, військових частинах, установах ЗС України, інших військових формуваннях, правоохоронних органах спеціального призначення та підрозділах окремих державних органів у районах (зонах) ведення ними воєнних (бойових) дій, або спеціальних операцій”.
6. Постанова Кабінету Міністрів України від 27.09.1999 № 1229 “Положення про технічний захист інформації”.
7. Постанова Кабінету Міністрів України від 30.03.2016 № 242 “Положення про протидію технічним розвідкам в Україні”.
8. Доктрина зі скритого управління військами (силами). – К.: ГШ ЗС України, – 2020, (Наказ ГШ ЗС України від 28.10.2020 р.).
9. Доктрина “ Пункти управління (командні пункти) та організація роботи на них ”. Затверджено наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 23.08.2024 р.
10. Тимчасовий порядок оформлення оперативних (бойових) документів. Затверджено наказом Головнокомандувача Збройних Сил України від 11.09.2020 № 140.

Психологічна підтримка персоналу військ (сил):

мета, основний зміст, завдання, форми та методи морально-психологічного забезпечення дій підрозділу. Зміст та завдання основних складових морально-психологічного забезпечення (психологічної підтримки персоналу). Порядок роботи заступника командира підрозділу з психологічної підтримки персоналу в період підготовки та ведення бою (бойових дій). Організація та управління морально-психологічним забезпеченням бою (бойових дій). Вимоги керівних документів щодо організації морально-

психологічного забезпечення (психологічної підтримки персоналу) військ (сил).

Література для підготовки:

Психологічна підтримка персоналу військ (сил)

1. Про затвердження Настанови з морально-психологічного забезпечення підготовки та застосування Збройних Сил України : наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 27.04.2018 р. №173. Київ : Видання університету, 2018.

2. Морально-психологічне забезпечення у Збройних Силах України : підручник : у 2 ч. Ч. 1. вид. 2-е, перероб. зі змін. та допов. / Н. А. Агаєв, В. Г. Дикун, В. С. Чорний та ін. ; за заг. ред. В. В. Стасюка. Київ : ТОВ “7БЦ”, 2020. 755 с.

3. Опис організації морально-психологічного забезпечення ведення бойових дій ЗС України в ході відбиття повномасштабної російської агресії в період з 24.02.2022 року до 08.07.2023 року (500 днів). Київ : НДЦ ГП ЗС України, 2023. 261 с.

4. Для кандидатів на навчання за спеціальністю А1 “Освітні, педагогічні науки”:

Військова педагогіка як наука й мистецтво. Зв’язок військової педагогіки з іншими науками. Методи дослідження у військовій педагогіці.

Становлення військової педагогіки як окремої галузі педагогічної науки. Науково-педагогічна спадщина Михайла Драгомирова.

Актуальні проблеми розвитку сучасної військової педагогіки. Професійні вимоги до військового педагога.

Військово-педагогічний процес як цілісне явище (загальна характеристика). Єдність навчання, виховання та розвитку військовослужбовців.

Закономірності, принципи та підходи до навчання військовослужбовців. Програмне та навчально-методичне забезпечення військово-педагогічного процесу.

Цілепокладання у військово-педагогічному процесі.

Зміст навчання військовослужбовців, особливості його обґрунтування та розроблення. Методи, принципи, форми та засоби навчання військовослужбовців.

Навчальна література та її використання у військово-педагогічному процесу. Електронні засоби навчання, методи їх розроблення та використання у навчанні військовослужбовців.

Технології навчання військовослужбовців, їх класифікація.

Основні системи навчання військовослужбовців (лекційно-семінарська, кредитно-модульна, тьюторська), особливості їх упровадження у військово-педагогічний процес.

Суб'єкт-суб'єктний характер взаємодії військового педагога з військовослужбовцями як провідна умова організації військово-педагогічного процесу. Культура мовлення у професійно-педагогічній діяльності військового педагога. Стили педагогічного спілкування.

Контроль результатів навчання військовослужбовців, його основні функції, види, форми, методи та засоби.

Оцінювання освітньо-професійної підготовки військовослужбовців. Критерії і норми оцінювання, облік успішності.

Система виховання військовослужбовців. Основні напрями, форми, методи виховання військовослужбовців. Виховні заходи, методика їх підготовки та проведення (загальна характеристика).

Управління військово-педагогічним процесом, основні функції та методи. Лідерство у військово-професійній діяльності офіцера.

Література для підготовки:

1. Бойко О. В., Коберський Л. В., Кожевников В. М., Романишин А. М., Скрипник С. В. Військова педагогіка у професійній діяльності офіцера і сержанта : навч. посіб. Частина II. Методика та системи виховання військовослужбовців. Львів : АСВ, 2012. 370 с.

2. Військова психологія та педагогіка : інноваційний підхід : підручник / у 2 ч. Ч. 1 ; за заг. ред. С. Д. Максименка. Київ : НУОУ, 2012. 472 с.

3. Вітченко А. О., Осьодло В. І., Поздишев С. О. Військова андрагогіка : навч. посіб. Київ : НУОУ, 2019. 280 с.

4. Глушков А. В. Педагогіка (в тому числі військове навчання та виховання) : конспект лекцій. Одеса : Одеський державний екологічний університет, 2022. 76 с.

5. Замотаєва Н. В. Військова педагогіка: історія, теорія, практика : навч. посіб. Київ : Альфа Реклама, 2021. 364 с.

6. Концепція лідерства за стандартами армій країн НАТО (Conception of leadership in accordance with the armies standards of NATO countries) : навч. посіб. / О. Ф. Хміляр та ін. Київ : НУОУ, 2018. 252 с.

Заступник начальника Національного університету оборони України з навчальної роботи

генерал-майор

Олег ШИНКАРУК